

SÓLITAS Ó FACULTADES EXTRAORDINARIAS

Que de mucho tiempo atrás ha acostumbrado la Santa Sede conceder á los obispos de Indias por el espacio de diez ó veinte años que sucesivamente se prorogen, segun se encuentra en el Curso de derecho canónico del P. Pedro Murillo, tom. I, lib. I, tít. 31, n.º 336, y con ligeras variaciones en la redaccion, tambien en la obra FASTI Novi Orbis, ordinat. 503, pág. 528, donde se ilustran con algunas notas.

I. Conferendi ordines extra tempora, et non servatis interstitiis, usque ad Presbyteratum inclusive, si sacerdotum necessitas ibi fuerit.

II. Dispensandi in irregularitatibus quibuscumque, excepta quae ex bigamia vera, et ex homicidio voluntario procedit; et in his etiam, si præcisa necessitas operariorum fuerit, et quoad homicidium voluntarium abfuerit scandalum.

III. Dispensandi super defectu ætatis unius anni ob penuriam operariorum, promoveri possint ad sacerdotium, si alias idonei fuerint.

IV. Dispensandi, et commutandi vota simplicia in alia pia opera; et dispensandi, ex rationabili causa, in votis simplicibus castitatis, et religionis.

V. Absolvendi et dispensandi in quacumque simonia, et in reali, dimissis beneficiis, et super fructibus male perceptis, injuncta aliqua eleemosyna, vel poenitentia salutari arbitrio dispensantis, vel etiam retentis beneficiis, si fuerint parochialia, et non sint qui parochii præfici possint.

VI. Dispensandi in tertio et quarto gradu consanguinitatis et affinitatis simplici et mixto tantum, et in secundo, tertio, et quarto mixtis, non tamen in secundo solo, quoad futura matrimonia; quoad vero præterita etiam in secundo solo, dummodo non attingat primum, cum iis qui ab hæresi, vel infidelitate convertuntur ad fidem catholicam, et in præfactis casibus prolem declarandi legitimam.

VII. Dispensandi super impedimento publicæ honestatis, justis ex sponsalibus proveniente.

VIII. Dispensandi super impedimento criminis, neutro tamen conjugum machinante, et restituendi jus petendi debitum amissum.

IX. Dispensandi in impedimento cognitionis spiritualis, præterquam inter levantem et levatum.

X. Hæ vero dispensationes matrimoniales, videlicet, 6, 7, 8 et 9, non concedantur, nisi cum clausula: *Dummodo mulier rapta non fuerit, vel si rapta fuerit in potestate raptoris non existat.* Et in dispensatione tenor hujusmodi facultatum inseratur cum expressione temporis, ad quod fuerint concessæ.

XI. Dispensandi cum Gentilibus et Infidelibus plures uxores habentibus, ut post conversionem et baptismum, quam ex illis maluerint retinere possint, nisi prima voluerit converti.

XII. Conficiendi olea sacra cum sacerdotibus, quos potuerint habere, et si necessitas urgeat, etiam extra diem Cenæ Domini.

XIII. Delegandi simplici sacerdoti facultatem benedicendi paramenta sacra et utensilia ad sacrificium Missæ necessaria, ubi non intervenit unctione sacra, et reconciliandi ecclesias pollutas aqua ab Episcopo benedicta, et in necessitate, etiam non benedicta ab Episcopo.

XIV. Largiendi ter in anno indulgentiam plenariam contritis, confessis, et communione refectis.

XV. Absolvendi ab hæresi et apostasia a fide quoscumque etiam ecclesiasticos, tam regulares quam seculares, non tamen qui ex locis fuerint, ubi sanctum officium exercetur, nisi in locis missionum, in quibus impune grassantur hæreses, delinquent, nec illos, qui judicialiter abjuraverint, nisi isti natu sint ubi impune grassantur hæreses, et post judiciale abjurationem, illuc reversi, in hæresim fuerint relapsi, et hos in foro conscientiae tantum.

XVI. Absolvendi ab omnibus casibus Sedi Apostolicae reservatis, etiam in Bulla Cœnac Domini contentis.

XVII. Concedendi indulgentiam plenariam primo conversis ab hæresi, atque etiam fidelibus quibuscumque in articulo mortis, saltem contritis, si confiteri non possint.

XVIII. Concedendi indulgentiam plenariam in oratione quadraginta horarum ter in anno indicenda, diebus Episcopo bene visis, contritis, et confessis, et sacra communione refectis; si tamen ex concursu populi et expositione SS. Sacramenti nulla probabilis suspicio sit sacrilegii ab hæreticis, et infidelibus, aut Magistratibus offensum iri.

XIX. Luerandi sibi easdem indulgentias.

XX. Singulis secundis feris non impeditis officio novem lectionum, vel eis impeditis die immediate sequenti, celebrandi Missam de Requiem, in quocumque altari etiam portatili, liberandi animas secundum eorum intentionem a purgatoriis pœnis per modum suffragii.

XXI. Tenendi et legendi, non tamen aliis concedendi, libros hæreticorum, vel infidelium de eorum religione tractantes, ad effectum eos impugnandi, et alios quomodolibet prohibitos: præter opera Caroli Molinei, Nicolai Machiavelli, et libros de Astrologia judicaria principaliter, vel incidenter, vel alias quovis modo ea tractantes; ita tamen ut libri ex illis provinciis non efferantur.

XXII. Præficiendi parochiis, regulares, eisque suos deputandi vicarios in defectu sacerdotalium, de consensu tamen suorum superiorum.

XXIII. Celebrandi bis in die, si necessitas urgeat, ita ut in prima Missa non sumperit ablutionem: per unam horam ante auroram et aliam post meridiem, sine ministro, et sub dio, et sub terra, in loco tamen decenti, etiam si altare sit fractum, vel sine reliquis sanctorum, et presentibus hæreticis, schismaticis, infidelibus, excommunicatis, si aliter celebrari non possit. Caveat vero, ne prædicta facultate, seu dispensatione celebrandi bis in die, aliter quam ex gravissimis causis, et rarissime utatur; in quo graviter ipsius conscientia oneratur.

Quod si hanc eamdem facultatem alteri sacerdoti, juxta potestatem inferius apponendam, communicare, aut causas ea utendi, alicui, qui a S. Sede hanc facultatem obtinuerit, approbare visum fuerit, serio ipsius conscientiae injungitur, ut paucis dumtaxat, iisque maturioris prudentiæ, ac zeli, et qui absolute necessarii sunt, nec pro quolibet loco, sed ubi gravis necessitas tulerit, et ad breve tempus, eamdem communicet, aut respective causas approbet.

XXIV. Referendi Sanctissimum Sacramentum occulte ad infirmos sine lumine, illudque sine eodem retinendi pro eisdem infirmis, in loco tamen decenti, si ab hæreticis, aut infidelibus sit periculum sacrilegii.

XXV. Induendi vestibus sacerdotalibus, si aliter, vel transire ad loca eorum curae commissa, vel in eis permanere non potuerint.

XXVI. Recitandi Rosarium, vel alias preces, si Breviarium secum deferre non poterunt, vel Divinum Officium ob aliquod legitimum impedimentum recitare non valeant.

XXVII. Dispensandi, quando expedire videbitur, super usu carnium, ovorum, et lacteiciniorum tempore jejuniorum, et Quadragesimæ.

XXVIII. Prædictas facultates communicandi, non tamen illas, quæ requirunt ordinem Episcopalem, vel non sine sacerorum oleorum usu exercentur, sacerdotibus idoneis, qui in eorum diœcesibus laborabunt, et præsertim tempore sui obitus; ut sede vacante sit qui possit supplere, donec Sedes Apostolica certior facta, quod quam primum fieri debet per delegatos, vel per unum ex eis, alio modo provideat: quibus delegatis auctoritate apostolica facultas conceditur, sede vacante, in casu necessitatis, consecrandi calices, patenas, et altaria portatilia, sacris oleis ab Episcopo tamen benedictis.

XXIX. Et prædictæ facultates gratis, et sine ulla mercede exerceantur, et ad annos decem tantum concessæ intelligantur, nec illis uti possint extra fines suæ diœcesis.

En órden á estas facultades, nos ha parecido conveniente añadir aquí dos curiosos documentos, que contienen otras tantas resoluciones pontificias, referentes á ciertas circunstancias de que ya se han ofrecido entre nosotros casos prácticos. Del primero consta, que puede seguirse usando dichas facultades, después de espirado el término de su concesión, aunque no se haya recibido su prorrogación ó refrenda, siempre que se haya pedido esta oportuna y tempestivamente.

Del segundo aparece, que en caso de fallecer algún señor obispo sin delegar sus sólitas, como puede hacerlo en virtud de facultad que le conceden las mismas, se entiendan estas transferidas y comunicadas por el mismo hecho al vicario capitular que se eligiere.

En la respuesta que á nombre de la Santidad del Sr. Pio VII dirigió al ilustrísimo señor arzobispo de México el eminentísimo cardenal Litta á 7 de marzo de 1815, se encuentra la cláusula siguiente:

Quoties consularum facultatum rite ac tempestive facta sit postulatio, licet ex temporum injuria concessio retardetur, atque interim veteres expiraverint, tamen earum usus ex præsumpta Sæ. Sedis concessionे continuari potest; usque ad illius responsum.

II.

ENCYCLICA.

Illustris et Reverendissime Domine uti Frater. Quamvis in calce formulæ facultatum, quæ ab Apostolica Sede singulis Archiepiscopis et Indianarum, tam Orientalium, quam Occidentalium concedi solent, expresse legatur eorum unicuique tributa potestas easdem facultates communicandi, non tamen illas quæ requirunt ordinem episcopalem, vel non sine sacerorum oleorum usu exercentur, sacerdotibus idoneis, qui in ejus Diœcesi laborabunt, et præsertim tempore sui obitus, ut Sede vacante sit qui possit supplere, donec eadem Sedes Apostolica certior facta, alio modo provideat: nuperrime tamen huic Sacræ Congregationi

de Propaganda Fide innotuit, non semel contigisse quod nonnulli ex præfatis Antistibus, vel inopinata morte prærepti, vel memorata potestate non attenta, e vivis excesserint, antedictis facultatibus nemini delegatis. Cumque ex hujusmodi prætermissa communicatione, sicut eidem Sacræ Congregationi relatum est, plurima, et non levia incommoda illarum Diœcesium animabus obvenerint, propterea quod durante tempore Sedis vacantis, aut saltem donec supervenerit Apostolica provisio, nemo fuerit, qui earum indigentis posset pro opportunitate subvenire, et potissimum quoad dispensationes matrimoniales, adeo ut eam ob causam plerique peccatorum vinculis miserrime alligatis, promptoque destituti remedio, non sine evidenti aeterna salutis discrimine interierint: hinc est quod Sanctissimus Dominus noster Benedictus, divina Providentia, Papa XIV, populorum illorum ab hac Sancta Sede remotissimorum in columbitati, eorumque animarum necessitatibus, pro pastoralis officii sui cura prospectum esse cupiens, de Eminentissimorum Patrum in tota Republica Christiana adversus haereticam pravitatem Generalium Inquisitorum consilio, benigne indulxit, ut in posterum quoties præfatarum Ecclesiarum pro tempore Antistes decesserit, non communicatis facultatibus, in antedicta formula contentis, et cum limitationibus in ea expressis, alicui idoneo probatoque Sacerdoti, ab illo exercendis, quandiu Episcopalis Sedes vacua fuerit, et usque ad novam provisionem Apostolicam, ut supra, in eo tamquam casu, et non aliter Vicarius Capitularis legitime electus illas libere, et lice, et intra fines dumtaxat illius Diœcesis, exercere tanquam delegatus possit, et valeat, ita tamen exceptis ad quarum usum episcopalis ordo requiritur, superaddita quoque eidem Vicario Capitulari potestate consecrandi, quandocumque necessitas urget, calices, patenas, et altaria portatilia cum oleis sacris, jam ab Episcopo benedictis. Mandatis itaque Sanctitatis sue, eo quo par est obsequio obtemperando, de hac Pontificia solicitudini, et providentia gratia, Amplitudinem tuam encyclicis hisce litteris communiam facimus, cum in finem, ut easdem, vel authenticum earum exemplum in Capitulario Archivio asservandum, canonicas, et Capitulo tuæ istius Metropolitanæ, sive Episcopalis Ecclesiæ statim ac illas acceperis, et trahere, et notificare non prætermittas; ut quotiescumque memoratus casus evenerit, qui facultates prædictas in bonum istius Diœcesis exercere valeat, minime dessit: et Amplitudinem tuam Deus in columbum diutissime servet. Romæ, 16 Februarii 1743.—Amplitudinis tuæ uti Frater.—Vincentius, Sanctæ Romanae Ecclesiæ Cardinalis Petra, Sac. Congr. de Propaganda Fide Præfectus.—Philippus de Monitis, Secretarius.—Por de fuera, Illustrissimo et Reverendissimo Domino uti Fratri, Domino Episcopo Tlaxcalensi, in Indiis Occidentibus.—En el círculo del sello: Vincentius Sanctæ Romanae Ecclesiæ Cardinalis Petra, Sacræ Congregationis de Fide Præfectus.

«Concuerda fiel y legalmente con el traslado que para en la oficina de la Contaduría de esta santa iglesia, autorizado de D. Pedro Aguirre, su contador, y de mandato de los señores del muy ilustre venerable Cabildo, en el que celebraron por ante mí el dia 25 de este presente mes y año de la fecha, saqué el presente: siendo testigos D. José Lagunas y D. José Mosqueira, ministros de aquella oficina. Así lo certifico.—Ángeles y enero 26 de 1771 años. Y en fe de ello lo firmé.—Lic. Nicolás de Castro Sandoval, secretario de Cabildo.»

Además de las facultades antiguas, llamadas sólitas, que quedan expresadas (1), reciben

(1) Con respecto á las cuales solo hay diferencia en el § 21, el cual en las bulas modernas no está como en Murillo, sino en los términos siguientes:—21. Tenendi, et legendi, non tamen aliis concedendi præterquam iis missionariis, quibus ita in Domino sibi expedire, videbitur, libros haereticorum, vel infidelium de eorum religione tractantium, ad affectum eos impugnandi in scriptis, vel in voce, et alias quomodolibet prohibitos,

hoy dia nuestros obispos, juntamente con la bula de su institucion, otra despachada por la Congregacion de Propaganda Fide, en que se les conceden mas amplias; y además otras que les comunica el eminentísimo cardenal penitenciaro mayor. De ambos documentos pueden servir de muestra los que le vinieron al ilustrissimo señor arzobispo, antecesor del actual, Dr. D. Manuel Posadas, y que insertó el Lic. D. Juan Nepomuceno Rodriguez de San Miguel en sus *Pandectas hispano-mexicanas*, bajo el número 2,626, y son del tenor siguiente:

Ex audiencia SS mi. habita die 23 Decembris 1839.

SSmus. Dominus Noster Gregorius Divina Providentia PP. XVI referente me infra-
cripto Sacrae Congregationis de Propaganda Fide Secretario, R. P. D... Electo de... in
Republica Mexicana sequentes facultates benigne concessit.

1.^a Dispensandi ad viginti annos cum catholicis ejus spirituali jurisdictioni subjectis super quocumque seu quibusvis consanguinitatis et affinitatis graduum impedimentis, immo in tertio quoque et secundo cum attingentia primi gradus affinitatis in linea transversali, dummodo tamen nullo modo attingat consanguinitatis primum, neenon super impedimento primi gradus affinitatis ex copula tantum illicita resultantis sive per lineam collateralem sive rectam, dummodo certe constet quod conjux non sit proles ab altero contrahentium genita, ut matrimonium inter se contrahere, seu etiam in eo scienter contracto, renovato tamen consensu coram Parrocho et testibus, remanere valeant, ac eos qui in gradibus hujusmodi scienter contraxerint ab excessibus et excommunicationibus aliquis censuris et poenis Ecclesiasticis, injuncta prius pro modo culpae poenitentia salutari in utroque foro, absolvendi, et prolem inde susceptam legitimam decernendi.

2.^a Dispensandi decem tantum in casibus ut lice matrimonium contrahere possit catholicus cum acatholica et viceversa; ac si jam contractum fuerit, in eodem lice manere, prescriptis tamen conditionibus ut proles utriusque sexus in catholica Religione prorsus educetur, ut periculum perversiois a parte catholicis removeatur, ut omni studio acatholice partis conversio curetur, ut tandem matrimonium contrahatur private extra Ecclesiam, omissis proclamationibus, et absque ulla Parochi benedictione.

3.^a Dispensandi ad quinquennium gratis omnino cum catholicis pauperibus ejus spirituali jurisdictioni subjectis, et qui ad S. Sedem recurrere nequeunt super impedimentis tum primi gradus affinitatis in linea collaterali ex copula licita provenientem secundi gradus consanguinitatis admixti cum primo in linea transversali in matrimonii contrahendis, quatenus concurrat necessitas cum potestate contrahentes absolvendi, dummodo opus sit, ab incestus reatu et censuris, et prolem tam susceptam quam suscipiendam, legitimam decernendo.

4.^a Dispensandi itidem cum iisdem catholicis quindecim tantum in casibus (1) super impedimento cognationis spiritualis inter levantem et levatum.

præter opera Caroli Molini, Nicolai Macchiavelli, *Historiam civilis regni Neapolis*, Petri Giannone poema inscriptum; *La Pucelle d'Orléans*, et librum, cui titulus *De l'Esprit, Istruzioni intorno alla S. Sede*, tradotte del francese, 1765. *Oeuvres philosophiques* de Mr. de la Metrie; *Les Colimazons*, abrégé de l'histoire ecclésiastique sub nomine Fleury; *Reflectioni d'un Italiano sopra la Chiesa in generale, système de la nature, il vero dispotismo*, Londres, 1770; *La raison par alphabet*; et Joannis Laurentii Isembiel: *Novum Testamentum in prophetiam de Emmanuel; Histoire critique de Jésus-Christ; Nouveaux mélanges philosophiques, historiques, critiques*, nec non libellum, cui titulus: *Universalis professio fidei omnium religionum, ac Egybel de auriculari confessione*, 1784, et alterum ejusdem inscriptum: *Quid est Papa?*... et libros de astrologia judicaria principaliter, vel incidenter, vel alias quovis modo de ea tractantes, ita tamen, ut libri ex illis provinciis non afferantur.

(1) Como el número de casos para que se conceden las facultades, puede variar según la extensión y

5.ª Deputandi ad decennium vicarios et parochos in partibus remotioribus a civitate de... existentes pro administrando catholicis eorum spirituali jurisdictioni subjectis sacramento Confirmationis, chrismate tamen per catholicum antistitem consecrato absque pontificalibus insignibus et ad normam instructionibus editæ jussu Sac. Congregationis, die 4 Maii 1774.

6.^a Declarandi ad decennium Privilegium altare majus cuiusvis Ecclesiae vel collegiatæ, vel Parochialis prædictæ diocesis pro cunctis Missæ sacrificiis quæ in iisdem altaris a quocumque presbytero seculari vel cuiusvis ordinis regulari celebribuntur.

7.^a Transferendi ad decennium ad alias Ecclesias, seu altaria celebrationem Missarum constitutarum et assignatarum cuiusvis Ecclesiae aut altari, nec non reducendi etiam ad decennium Missas perpetuas, ac etiam beneficiorum ad taxam Synodalem ac diminuendi numerum manualium prætermissarum quacumque ex causa sacerdotibus animam agentibus, aut jam defunetis.

8.^a Benedicendi ad decennium coronas precatorias, cruces et sacra Numismata, eisque applicandi indulgentias juxta folium typis impressum ac insertum, nec non Divæ Birgitæ nuncupatas cum potestate eamdem facultatem communicandi presbyteris sue dicēsis.

9.^a Continuandi ad decennium in memorâ Diœcesi recitationem omnium Officiorum et Missarum Sanctorum de Hispania nuncupatorum, prout usque adhuc actum est in omnibus Ecclesias Indiarum. Dat. Romæ ex aëd. die. Sac. Congnis. die et anno quibus supra. Gratis sine ulla omnino solutione quoctumque titulo.

CASTRUCCIU.S.

*Tituli S. Petri ad Vincula S. R. E. presbyter cardinalis Castracane de Antelminellis
SS. DD. Papæ, et Sedis Apostolice major Penitentiarius.*

Vobis ven. in Christo Patri... moderno Episcopo Ecclesiae de... Mexicana Ditione, infrascriptas communicamus facultates, quibus pro Foro Conscientiae per Vos, sive per Vestrum Vicarium in Spiritualibus Generalem, dummodo in Sacro Presbyteratus Ordine sit constitutus, etiam extra Sacramentalem Confessionem pro Grege Vobis commisso, et infra fines Vestrae Diœcesis tantum, atque de speciali, in unoquoque casu exprimenda, Sedis Apostolice Auctoritate Vobis delegata, uti valeatis; easque Canonico Penitentiario, necnon vicariis foraneis pro foro pariter conscientiae, sed in actu Sacramentalis Confessionis dumtaxat, etiam habitualiter, si Vobis placuerit: aliis vero confessariis cum ad vos, sive ad predictum Vicarium Generalem in casibus particularibus Penitentium recursum habuerint pro exposito casu impartiri possitis, nisi ob peculiares causas aliquibus Confessariis a Vobis specialiter subdelegandis, per tempus arbitrio Vestro statuendum, illas communicare judicabitis.

I. Absolvendi ab Excommunicatione ob manus violentas injectas in Clericos, aut Presbyteros, vel in Regulares, dummodo non fuerit sequuta mors, vel mutilatio, seu lethale vulnus, aut ossium fractio; et dummodo Casus ad Forum externum deducti non fuerint; injunctis injungendis, et præsertim, ut parti læsæ competenter satisfiat.

otras circunstancias de las diócesis; y como los plazos y materias exceptuadas, principalmente en órden á libros prohibidos, suelen restringirse ó ampliarse, cada prelado consultará sus respectivas bulas.—Tambien es digna de tenerse presente la otra impresa que se acompaña con las dos anteriores, y que en seguida insertaremos.